UN BOIER DÂMBOVIŢEAN - MATACHE ARGEŞANU

TUDOR MATEESCU

Gemenea, numit în trecut în mod obişnuit *Gemenile* este un vechi sat de moşneni[1], situat în partea de nord a judeţului Dâmboviţa, pe cursul superior al râului cu acelaşi nume. Denumirea derivă din faptul că localitatea este formată din două cătune[2], aşezate faţă în faţă, despărţite de apa Dâmboviţei: Onceşti şi Brătuleşti. Prima atestare documentară sigură a satului apare într-un hrisov al lui Matei Basarab din 7 noiembrie 1634, prin care jupâniţa Maria din Gemenele şi ginerele ei Andrei postelnic vând lui Cârstea şi lui Şandru de la Poiana Mărului, din Ţara Făgăraşului, muntele Luţele. Martorii erau din satele învecinate Bărbuleţu, Cotoneşti şi din oraşul Câmpulung.[3] Aşezarea are însă, incontestabil, o vechime mult mai mare.[4]

Între locuitorii satului Gemenea, pe lângă moşneni şi clăcaşi s-au aflat aşadar şi boieri. Unul dintre ei a fost Matache Argeşanu, a cărui viaţă şi activitate s-au desfăşurat, potrivit mai multor informaţii din documente, în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Primele ştiri referitoare la acest boier şi la moşia pe care o deţinea la Gemenea sunt legate de bâlciul care avea loc în acest sat în ziua numită Duminica Mare (Duminica tuturor sfinţilor). La începutul secolului al XIX-lea, acest târg anual aparţinea lui Alexe Bârsescu. În 1810 moşnenii gemeneni reclamau abuzurile săvârşite de acesta, constând în însuşirea dreptului de a percepe taxa de trecere a punţii de peste râul Dâmboviţa de la păstorii transilvăneni, încasând pe seama sa partea ce revenea moşnenilor. De asemenea, reclamau că luase în stăpânire (zapt) târgul ce se ţinea în fiecare an pe moşia satului, pe care „l-au tras a se face lângă casa dumnealui şi ia singur ce să agoniseşte", nedând nimic pentru întreţinerea bisericii, aşa cum procedaseră moşnenii până atunci.[5]

În 1813 bâlciul aparţinea soţiei lui Alexe, care, foarte probabil, decedase între timp, Anica Bârsescu. În acelaşi an însă, un alt boier, Nicolae Arnăutu mutase abuziv acest târg pe moşia sa.[6] Cu un an înainte, în aprilie 1812, se judeca la judeţ

pricina între „polcovniceasa Anica Bârsească, de aici, din Târgovişte", ca jeluitoare, şi Badea Cojoacă, pentru un corp de moşie din satul Gemenea, având ca temei dreptul de protimisis. Judecătoria hotăra că, deoarece se dovedise că Anica Bârseasca „este bună moşneancă, cu locuri înfundate ce i s-au dat de către părinţii săi de zestre, cât şi cu alte spiţe dă moşiie întreagă ce au mai cumpărat dă la un Preda Vraciu şi Radu sin Dincă Vraciu, moşneni ot Geminile, rămâne dar a fi bună stăpână şi pă această spiţă dă moşiie."[7]

Tot pentru stăpânirea acestei moşii şi tot cu invocarea dreptului de protimisis, Aniţa Bârsescu se judeca în anul 1815 cu Uţa Bratului din Gemenea, ajungând cu pricina până la Divanul domnesc de la Bucureşti, apoi cu moşnenii Onceşti. La 14 ianuarie 1816 ispravnicii judeţului Dâmboviţa, însărcinaţi cu cercetarea acestei pricini, raportau domnului Ioan Gheorghe Caragea că găseau cu cale ca pârâta Aniţa să-şi stăpânească moşiia ce au răscumpărat-o în bună pace." Cele două acte au trecut în posesia lui Matache Argeşanu[8], odată cu intrarea în stăpânirea sa a moşiei Aniţei Bârsescu.

În 1816 domnul Ioan Gheorghe Caragea confirmă dreptul Anicăi Bârsescu asupra bâlciului de la Gemenea de Duminica Mare, adăugând şi înfiinţarea unui al doilea de Sfântul Nicolae (6 decembrie), al cărui venit era cedat bisericii moşnenilor satului.[9] Curând însă, la o dată pe care nu o putem preciza, moşia polcovnicesei Anica Bârsescu şi implicit dreptul asupra celor două bâlciuri intră în stăpânirea lui Matache Argeşanu prin cumpărare sau ca dotă a soţiei sale, legată ca rudă sau chiar ca fiică poate, de fosta posesoare. Aşa se explică şi faptul că actele moşiei şi ale bâlciurilor au fost luate pe seama noului stăpân, care le-a folosit în susţinerea drepturilor sale, unele dintre aceste documente trecând apoi în posesia descendenţilor săi.

Nu avem până în prezent informaţii despre originea[10] şi ascendenţii lui Matache Argeşanu. Mai multe documente îl arată ca polcovnic, având deci atribuţii legate de paza graniţei. Polcovniciile de poteră, ca şi alte formaţiuni cu caracter militar, făceau parte din jandarmeria rurală, fiind sub ordinele marelui spătar.[11] Se ştie, de asemenea, că poseda o casă mare în cătunul Brătuleşti, situată la drumul dintre Târgovişte şi Câmpulung (cu ramificaţia Rucăr-Bran). Era o clădire solidă de piatră, în stil vechi românesc, cu două niveluri, având la catul superior o prispă largă. Potrivit tradiţiei, care are totuşi o bază reală, în această casă a fost găzduit o noapte Tudor Vladimirescu, atunci când eteriştii l-au dus forţat de la Goleşti la Târgovişte, unde avea să fie ucis mişeleşte. În grădina din spatele casei a fost găsită

o monedă austriacă, datând de la începutul secolului al XIX-lea.[12] Această clădire, construită în secolul al XVII-lea, se afla în posesia lui Matache Argeşanu, în mod sigur, ca o moştenire de familie. Deşi a fost declarată monument istoric, a căzut victimă furiei demolatoare a „epocii de aur“ ceauşiste.[13]

În anul 1826 polcovnicul Matache Argeşanu, împreună cu 10 locuitori din satele Gemenile şi Cândeşti, au adresat o jalbă domnului Ţării Româneşti, Grigore Dimitrie Ghica, în care arătau că, „la moşiia Gemenile din sud. Dâmboviţa a numitului polcv. Matache Argeşanu, din vechime este obicinuit de să face dooă bâlciuri pe an“. Acesta prezentase două documente de la domnul Ioan Gheorghe Caragea, din anul 1816, unul din 3 aprilie şi altul din 1 iulie, prin care se aproba ţinerea celor două bâlciuri, la Duminica Mare şi, respectiv, la Sfântul Nicolae. Fuseseră emise, aşa cum am văzut, în favoarea Anicăi Bârsescu, iar faptul că acum se aflau la mâna lui Matache Argeşanu dovedeşte că moşia pe care se făceau bâlciurile trecuse între timp în stăpânirea lui. Se adresa rugămintea ca, „pă lângă celelalte două bâlciuri du peste an“, să se înfiinţeze „şi târgul pe toată săptămână o dată, duminica“. În urma cercetărilor efectuate în decembrie 1826 şi în aprilie anul următor, constatându-se că acest târg săptămânal „este cerut şi priimit atât de stăpânul moşii cât şi de neguţătorii i lăcuitorii părţii locului“, domnul aprobă înfiinţarea lui, printr-un act solemn, dând „voie şi slobozeniie“ şi poruncind a se face publică această hotărâre în tot cuprinsul judeţului.[14]

În marea hartă statistică rusă elaborată începând din timpul războiului ruso-turc din 1828-1829 şi tipărită în anul 1835, satul Gemenea este trecut cu 87 curţi sau gospodării, fiind printre cele mai populate din judeţ.[15] Printre locuitorii săi se afla, desigur, şi Matache Argeşanu. La 20 octombrie 1831 se întocmea pentru Dâmboviţa „Catastih de toţi boierii şi feciorii de boeri hălăduitori într-acest judeţ“. La Gemenea erau înscrişi Matei Argeşanu şi Ioniţă Vărzaru, cu menţiunea: „Feciori de boeri, stăpâni de moşie“.[16] Numele oficial al celui dintâi era aşadar Matei, Matache, sub care era cunoscut, fiind deci diminutivul.

În catagrafia Ţării Româneşti din 1838, unul dintre cele mai exacte şi complete recensăminte, pe plan european, din prima jumătate a secolului al XIX-lea, la satul Gemenea din judeţul Dâmboviţa erau înregistraţi ca boieri, Matache Argeşanu şi Ion Vărzaru. Primul este arătat ca „rumân“, însurat şi avea 39 de ani, fiind născut aşadar în 1799. Erau trecuţi şi membrii familiei: Zoiţa, soţia sa, de 28 de ani, 3 băieţi – Nicolae (10 ani), Constandin (6 ani) şi Grigorie (2 ani) şi o fată – Ecaterina (5 ani). Poseda „pogoane lucrătoare“, din care 12 cu porumb, 28 fâneaţă şi altele

cu pomi (951 pruni, 60 nuci, meri şi peri) şi vite. Totodată, se menţionează că era „slujbaş“[17] şi „biv polcovnic“.[18] Termenul de origine slavă „biv“ (fost) arată că nu mai deţinea funcţia de polcovnic, desfiinţată în 1831, odată cu aplicarea Regulamentului Organic.[19]

În anul 1844, Matache Argeşanu intervenea din nou pe lângă autorităţi în legătură cu aceste bâlciuri, adresându-se Ocârmuirii judeţului Dâmboviţa.[20] Pe baza jalbei sale, ocârmuirea raporta, la 19 februarie 1845, Vorniciei din Lăuntru că „pă moşiia pomenitului, din vechime este înfiinţat târg pă tot anul, la Duminica cea Mare, asemenea fiind şi în toate duminicile până în vremea trecutei holeri“. Este vorba, desigur, de epidemia de holeră care a bântuit în Principatele Române după războiul ruso-turc din 1828-1829[21] şi care a determinat, ca măsură de prevenire a îmbolnăvirilor, închiderea acestor târguri. Se arăta că reclamantul prezentase porunca din 1827 a domnului Grigore Dimitrie Ghica, înfăţişată mai sus, prin care erau aprobate, cerând redeschiderea lor. Ocârmuirea propunea aprobarea acestei cereri, deoarece nu se aducea astfel vreo „vătămare învecinatelor proprietăţi, căci la zilele arătate nu este înfiinţat târg pă nici o proprietate din coprinsul acei plăşi“.[22] Nu se mai pomenea nimic de bâlciul de Sfântul Nicolae, ceea ce arată că Matache Argeşanu renunţase la el, fapt explicabil prin aceea că, din 1839, în acea zi, avea loc un târg anual în satul Suduleni din apropiere.[23]

Tot în februarie 1845, Vornicia din Lăuntru poruncea Ocârmuirii judeţului Dâmboviţa ca „spre a să putea da cuvenita dezlegare... pentru restatornicirea acelor bâlciuri“ pe moşia lui Matache Argeşanu, să-i comunice „numirea pomenitei moşii“.[24] Prin raportul ocârmuirii din 12 martie 1845, se făcea cunoscut că „numirea proprietăţii pă care cere d. polcovnic[25] Matache Argeşanu a să înfiinţa acele bâlciuri este Gemenea“.[26] La 19 martie, Vornicia emitea următoarea poruncă: „Pă temeiul încredinţării ce dă acea cârmuire... că cu reînfiinţarea acelor târguri şi bâlciu pă moşiia Gemenea a d. polcov. Matache Argeşanu nu se aduce nici o vătămare la învecinatele proprietăţi, departamentul întăreşte statornicirea lor şi cârmuirea o va publicui în tot coprinsul judeţului, spre ştiinţa tuturor“.[27] În aceeaşi zi, Vornicia se adresa redacţiei „Buletinului oficial“ pentru publicarea acestei hotărâri.[28] La 24 martie, buletinul o făcea „tutulor de obşte cunoscut“,[29] aşadar în tot principatul Ţării Româneşti.

Bâlciul din ziua de Duminica Mare de pe moşia lui Matache Argeşanu şi-a continuat existenţa până în zilele noastre. Terenul unde se ţinea, situat chiar la şoseaua naţională Târgovişte-Câmpulung, se numeşte şi astăzi „Poiana Târgului“.

El a fost înstrăinat însă, mai târziu, de către descendenţii lui Matache Argeşanu, iar bâlciul s-a mutat în mai multe locuri, care nu ofereau condiţii prea bune de desfăşurare. În ceea ce priveşte târgul săptămânal de duminică, acesta a avut, în mod sigur, o existenţă efemeră, dispărând, foarte probabil, după moartea lui Matache Argeşanu.

La biblioteca documentară a Direcţiei Arhivelor Naţionale a judeţului Dâmboviţa se găseşte o carte de cult, *Cazaniile lui Ilie Miniat*,[30] tipărită la Bucureşti, în 1742, care cuprinde, pe una din file următoarea însemnare autografă: „Această Cazanie s-au dăruit la Biserica Gemenea Bratului[31] de răposatul Matache Argeşanu şi s-au legat al doilea de dumnealui Cârstea Tătăranu, cu cheltuiala dumnealui. Şi spre pomenire s-au scris de mine robul «lui» Dumnezeu preotu Badea sin deaconu Gheorghe de la biserica Gemenea Bratului. Mâna va putrezi, iară slova în veacu să va pomeni. 1864 noemvre 13".[32] La data aceea Matache Argeşanu nu mai era aşadar în viaţă, dar din păcate nu cunoaştem data precisă a decesului său. Este vorba de o carte de valoare a cărei achiziţionare a necesitat, desigur, un însemnat efort financiar din partea donatorului, reprezentând un gest meritoriu al unui boier bun creştin.

Fiica lui Matache Argeşanu, Ecaterina, care, aşa cum am văzut, la 1838 avea 5 ani, căsătorită Ghenciulescu, este cea care moşteneşte vechea casă a familiei. Fratele său mai mare, Nicolae (Nae) Argeşanu şi-a construit o locuinţă proprie, tot în cătunul Brătuleşti, nu departe de cea bătrânească, distrusă şi ea în anii epocii comuniste. În 1875, Elena (Ileana), fiica Ecaterinei Ghenciulescu s-a căsătorit cu învăţătorul Dimitrie Ioan din cătunul Onceşti. Foaia de zestre, redactată în ianuarie acel an, este semnată cu litere chirilice atât de socrul mic, Dinu Ghenciulescu, cât şi de viitoarea mireasă, fiind apoi autentificată de Judecătoria Târgovişte.[33] După moartea părinţilor săi, Ileana este moştenitoarea vechii case, care trece apoi la descendenţii săi (trei generaţii), până când este demolată, aşa cum am arătat, ca şi alte monumente istorice din ţară, spre sfârşitul dictaturii ceauşiste.

Matache Argeşanu, deşi nu a făcut parte din rândurile marii boierimi, a deţinut, pentru satul Gemenea şi pentru zona respectivă, un rol care nu poate fi neglijat. Documentele vremii îl pun într-o lumină favorabilă, atât ca stăpân de moşie, cât şi ca slujbaş al statului. Am considerat, de aceea, reconstituirea vieţii şi activităţii sale, în măsura în care o permit informaţiile istorice[34], ca o datorie a noastră, nepot pe linie maternă al nepoatei sale, Elena (Ileana) Ioan, născută Ghenciulescu. Descendenţii săi, în număr mare, răspândiţi în toată ţara, îi aduc astfel un pios omagiu.

NOTE

1. Pârvan Dobrin, *Mărturii documentare privind situaţia moşnenilor din satul Gemenea în primele trei decenii ale secolului XIX*, în „Archiva Valachica", VIII, Târgovişte, 1976, p. 169-174.

2. Aserţiunea lansată de „istorici" diletanţi, potrivit căreia toponimul Gemenea ar fi o amintire a Legiunii XIII Gemina este, fără nici un dubiu, o fantezie. Aşa cum se ştie, această unitate militară romană şi-a avut sediul la Apulum, în Dacia Superioară. (Vasile Christescu, *Istoria militară a Daciei romane*, Bucureşti, 1937, p. 43, 67, 76, 130). De altfel, locul actualului sat Gemenea era în afara Daciei Romane, fiind situat la est de *Limes transalutanus*. Teritoriul respectiv, cuprinzând cea mai mare parte a Munteniei şi sudul Moldovei, nu era ocupat efectiv, ci era considerat ca un ţinut clientelar, dat în grija guvernatorului provinciei Moesia Inferior şi denumit „Ad Moesiam". (*Ibidem*, p. 36).

3. *Documenta Romaniae Historica*, B. Ţara Românească, vol. XXIV (1633-1634), Bucureşti, 1974, p. 536.

4. Este deajuns să amintim faptul că în partea de sud a satului Gemenea, numită Burlăneşti, s-a aflat o cetate de apărare, pe drumul Bran-Rucăr-Târgovişte, datând din secolul al XIV-lea, ale cărei urme există şi astăzi. (Dinu C. Giurescu, *Ţara Românească în secolele XIV şi XV*, Bucureşti, 1973, p. 343).

5. Pârvan Dobrin, *op. cit.*, p. 172.

6. Georgeta Penelea, *Les foires de la Valachie pendant la période 1774-1848*, Bucarest, 1973, p. 128. (Numele este redat greşit, Bârseanu).

7. Document original în posesia autorului acestor rânduri.

8. Documente originale aflate în prezent în posesia autorului acestor rânduri.

9. Georgeta Penelea, *op. cit.*, p. 128.

10. Un indiciu al originii din judeţul Argeş a străbunilor săi ar fi numele de familie, dar acest lucru nu este totdeauna obligatoriu, putând fi doar o simplă poreclă.

11. Ioan C. Filitti, *Principatele Române de la 1828 la 1834. Ocupaţia rusească şi Regulamentul Organic*, Bucureşti, 1934, p. 109, 116.

12. Informaţie de la preotul Virgil Pavelescu din satul Cândeşti-Vale, judeţul Dâmboviţa.

13. Intervenţiile repetate la fostul Consiliu al Culturii şi Educaţiei Socialiste pentru salvarea acestui edificiu, înscris oficial în lista monumentelor istorice, nu au dat nici un rezultat pozitiv. În ultimii ani ai dictaturii comuniste, noii proprietari ai

terenului pe care se găsea această clădire au procedat, în mod abuziv şi iresponsabil, la demolarea ei.

14. Arh. N. Buc., colecţia Manuscrise, nr. 103, f. 231-232, (Vezi anexa 1).

15. Constantin C. Giurescu, *Principatele Române la începutul secolului XIX. Constatări istorice, geografice, economice şi statistice pe temeiul hărţii ruse din 1835*, Bucureşti, 1957, p.223.

16. *Analele parlamentare ale României*, tom. II, Bucureşti, 1892, p. 149.

17. Deţinea deci o funcţie publică, dar nefiind precizată în document, nu-i putem cunoaşte profilul.

18. Arh. N. Buc., colecţia Catagrafii, nr. 62, f. 134.

19. Ioan C. Filitti, *op. cit.*, p. 119.

20. Arh. N. Buc., fond Ministerul de Interne, Divizia comunală, dosar 25/ 1845, f. 24.

21. Ion I. Nistor, *Ravagiile epidemiilor de ciumă şi holeră şi instituirea cordonului carantinal la Dunăre*, în „Analele Academiei Române. Memoriile Secţiunii istorice", seria III, tom. XXVIII (1944-1945), p. 357-399.

22. Arh. N. Buc., fond Ministerul de Interne, Divizia comunală, dosar 25/ 1845, f. 14 (Vezi anexa 2).

23. Georgeta Penelea, *op. cit.*, p. 130.

24. Arh. N. Buc., fond Ministerul de Interne, Divizia comunală, dosar 25/ 1845, f. 15.

25. Termenul de „polcovnic" nu mai reprezenta o realitate, aşa cum am văzut, fiind doar o amintire a vechii funcţii a lui Matache Argeşanu, un titlu atribuit, în continuare, ca o formă de respect.

26. Arh. N. Buc., fond Ministerul de Interne, Divizia comunală, dosar 25/ 1845, f. 24.

27. *Ibidem*, f. 25.

28. *Ibidem*, f. 26.

29. „Buletin. Gazetă oficială", nr. 33 (24 martie 1845), f. 129.

30. Titlul complet al cărţii este următorul: „*Cazanii de prăznuire* la toate praznicele ceale domneşti ale lui Ilie Miniat. Care acum de iznoavă s-au tălmăcit du pre limba grecească pre limba românească. În zilele prea luminatului şi prea înălţatului nostru Io Mihaiu Racoviţă voievod întru a doua domnie a măriei sale aici în Ţara Rom<ânească>, cu blagoslovenia şi cu toată cheltuiala prea sfinţitului mitropolit chir Neofit de la Krit a toată Ţara Rom<ânească> şi exarh plaiurilor. Şi

s-au dat la tipariu în tip<ografia> cea nouă a sfintei Mintropolii. La anul de la zid<irea> lum<ii> 7250". Vezi Ion Bianu şi Nerva Hodoş, *Bibliografia românească veche – 1508-1803*, vol. II (1716-1808), Bucureşti, 1910, p. 57-58.

31. Este vorba de biserica de o mare vechime, din cătunul Brătuleşti, la care se păstrează două cruci cu inscripţii, una din 1713, din timpul lui Constantin Brâncoveanu şi alta din 1719, din domnia lui Ioan Mavrocordat. În 1810 exista acolo o biserică de lemn. (Al. Popescu – Runcu, *Catagrafia judetului Dâmboviţa la anul 1810*, Târgovişte, 1936, p. 25-26). În acel an era preot la această biserică Popa State, care, la 10 octombrie redactează un act de vânzare-cumpărare. (Document în posesia autorului acestor rânduri). Actuala biserică datează din 1867, fiind ridicată deci după moartea lui Matache Argeşanu.

32. *Cartea românească veche în bibliotecile documentare ale Arhivelor Statului*. Catalog, Bucureşti, 1985, p. 55.

33. Document original în posesia autorului rândurilor de faţă.

34. În continuare, redăm, *in extenso*, două dintre documentele mai semnificative care au stat la baza acestei lucrări.

ANEXE

<*1827, Bucureşti*>* Hrisov al domnului Ţării Româneşti, Grigore Dimitrie Ghica, prin care aprobă ca, pe moşia din satul Gemenea, judeţul Dâmboviţa, a lui Matache Argeşanu, pe lângă cele două bâlciuri anuale, să se înfiinţeze şi un târg săptămânal, duminica.

Zeml. Vlahiscoie**. După jalba ce au dat domnii mele atât polcv. Matache Argeşanu cât şi lude zece, lăcuitori a două sate, anume Cândeştii şi Gemenile, arătând că la moşia Gemenile din jud. Dâmboviţa, a numitului polcv. Matache Argeşanu, din vechime este obicinuit de să face dooă bâlciuri pe an şi au cerut ca să dăm voie şi slobozeniie pă lângă numitele dooă bâlciuri pă an, să să facă şi târg pe toată săptămâna o dată, dumineca, s-au dat porunca domnii mele către dumnealor isprav<ni>ci<i> judeţului ca să cerceteze, prin neguţătorii i lăcuitorii părţii locului, de este trebuincioasă facerea şi acestui târg la numita moşiie pă săptămână o dată, dumineca, de nu se aduce vreo supărare la alte târguri mai vechi şi de nu este înpotrivitor la orânduiala nizamului, văzând şi poruncile domneşti ce vor fi la mâna numitului polcv. Argeşanu pentru acele dooă bâlciuri pe an ce au arătat că să fac pe moşiia sa. După care ne-au făcut arătare dum<nea>lui vel log<ofă>t de Ţara de Jos, prin anafora<ua> de la 19 ale trecutului dechemv<rie>***, că au venit înştiinţare

către domniia mea de la isprav<ni>ci<i> judeţului, scrisă de la 12 ale trecutului apr<ilie>**** şi coprinzătoare că, după cercetarea ce s-au făcut la faţa locului, facerea acestui târg pe săptămână o dată, dumineca, este cerut<ă> şi priimit<ă> atât de stăpânul moşii cât şi de neguţătorii i lăcuitorii părţii locului şi nu aduce nici o vătămare la alte târguri mai vechi, precum nici la orânduiala nizamului nu urmează ca să fiie cu nici o înpotrivire, fiind această moşiie Geminile asupra muntelui, din sus de oraşul Târgoviştei. Au văzut Logofeţiia la mâna numitului polcv. Matache Argeşanul şi dooă sineturi domneşti, unul cu l<ea>t 1816 apr<ilie> 3 şi altul tot dintr-acel l<ea>t iulie 1, porunci ale domniei sale Ioan Vo<dă> Caragea, dare către isprav<ni>ci, ca să urmeze facerea a dooă bâlciuri după moşiia Gemenile a numitului polcv., însă un bâlci la Dumineca tuturor sfinţilor şi altul în zioa Sfântului Nicolaie, după care zice dumnealui vel log<ofă>t că cuviincioasă este cererea ce s-au făcut pentru acest târg de săptămână o dată. Drept aceiia dar, după pliroforiia ce ne-au dat dum<nea>lui vel log<ofă>t de Ţara de Jos, prin numita anafora, de cercetarea ce s-au făcut pricinii, priimind domniia mea cererea şi rugăciunea jăluitorilor, printr-această domneasca noastră carte, dăm voie şi slobozeniie ca să să facă la mai sus numita moşiie Gemenile din sud. Dâmboviţa a polc<o>v<ni>cului Matache Argeşanu, pă lângă celelalte dooă bâlciuri du peste an, ce să arată mai sus, şi târgul pe toată săptămâna o dată, dumineca. Pentru care poruncim dumneav<oastră> ispravnicilor ai judeţului ca să publicuiţi aceasta în tot coprinsul acestui judeţ, îndemnând pă neguţători<i> i lăcuitori<i> părţii locului a să strânge la numitul târg să-şi facă alişveriş lor slobozi şi nezăticniţi, îngrijind numai dumn<ea>v<oastră> ca să nu să întâmple pricini şi gâlcevuri. I saam receh gospodstvo-mi.*****

Arh. N. Buc., colecţia Manuscrise, nr. 103, f. 231-232, Copie.
* Datat după documentele anterioare şi posterioare.
** Ţara Românească.
*** 1826.
**** 1827.
***** Şi însumi am spus domnia mea.

2
1845 februarie 19, <Târgovişte>
Raport al Ocârmuirii judeţului Dâmboviţa către Departamentul din Lăuntru,

prin care propune aprobarea cererii lui Matache Argeşanu privind reînfiinţarea bâlciului anual şi a târgului săptămânal pe moşia sa.

No. 868/No. 429. Primit fevr. 26.

Cinstitului Departament din Lăuntru.

Cârmuirea judeţului Dâmb<oviţa>.

După rezoluţiia cinstitului Departament supt no. 1750 din anul încetat, ce s-au primit la cârmuire, slobozită în dosul reclamaţii d. polcovnicului Matache Argeşanul, cerându-să ştiinţă de la suptocârmuitorul respectiv, după arătarea din raportul acestuia supt no. 456, spre răspuns cu plecăciune să supune în cunoştinţă că, pă moşiia pomenitului, din vechime este înfiinţat târg pă tot anul la Duminica cea Mare, asemenea fiind şi în toate duminicile, până în vremea trecutei holeri, şi că cu înfiinţarea acestor târguri ce cere pomenitul nu să poate aduce nici o vătămare învecinatelor proprietăţi, căci la zilele arătate nu este înfiinţat târg pă nici o proprietate din coprinsul acei plăşi. Către aceasta au înfăţişat numitul proprietar şi poruncă a răposatului întru fericire domn Grigorie Vodă Ghica de la leat <1>827*, prin care să legiuieşte aceste târguri.

Pentru d. cârmuitor,

ss. H. Poroineanu

Anul 1845, luna fevr. 19. No. 1491.

Secs<ia> 1-iu. M<a>s<a> 1-iu.

Arh. N. Buc., fond Ministerul de Interne, Divizia comunală, dosar 25/1845, f. 14, Original.

* Documentul nr. 1, redat mai sus, al cărui original nu l-am putut găsi.